

Sequitur dominica quarta.

Sermo primus.

Ascendente ihesu in nauiculam: secuti sunt eius discipuli eius etc. **Matth. viij.** Sepe conuenit quod quando quis penitentiam inchoat: grauis temptatio eum pulsat: nec deum liberat. Ideo currere debet ad deum per frequentem orationem et perseuerantem instare donec impetret dei misericordiam. Et tunc aliquando tanta eum gratia sequetur quod ipse etiam in admiratione excipitur. **Ista per ordinem in isto euangelio exprimitur.** Primo enim ponitur penitentia assumptio. Cum dicitur. **Ascendente ihesu in nauiculam.** Tunc autem ihesus in nauicula ascendit quam quis sine salutis auxilio pernitentiam facere incipit. Per nauiculam quod penitentia significatur quod per ipsam homo ad portum salutis ducitur. Et quicquid extra istam inuenitur ad portum salutis non perueniet sed ipsum vinda infernalis deuorabit. Et ideo significata est per archam noe. quod illi qui in eam ascendunt fuerunt saluati. Qui vero non ascendunt: fuerunt submersi. **In hoc tamē distat illa archa ab ista nauicula.** secundum sententiam **Crisostomi** in libro de laudibus **pauli** quod in illam archam lupus intrauit et lupus exiit: leo intrauit et leo exiit. coruus intrauit et coruus exiit. homines intra

uerunt homines exiuerunt quia nec lupo potuit auferre suam rapacitatem: nec leoni suam ferocitatem: nec coruo suam voracitatem nec hominibus mutare suam humanitatem. **Sed quicumque secundum beatum Johannem Crisostomum in hanc archam penitentiae intrauerit perseuerando: si erat lupus mutatur in agnum. quia si erat raptor: vel furarius vel auarus: dimittit rapinam et induit innocentiam. quia nihil nocet sed omnibus prodest.** Si erat leo mutatur in ouem: quia si erat elatus per superbiam: efficitur mansuetus per humilitatem veram. Si erat coruus mutatur in columbam: quia si appetebat carnes: nunc appetit pura gratia id est si appetebat carnales voluptates: nunc appetit spirituales refectores. Si enim ad instar corui differrebat suam conuersionem proerastimando. iuxta illud **Sophocles** secundo. **Vox columbe habitantis in fenestra coruus in superliminari: eam facit gemitibus ad deum clamando.** Iuxta illud **Isaie** decimo sexto. **Quasi columbe meditates gememus et cetera.** Unde dicit **beatus Augustinus.** Illa res est que multos occidit dum enim dicitur **serpens** et clauditur ostium et remanet foris cum voce coruina. quod noluerunt habere gemitum columbinum. **Item homines secundum Crisostomum in ista nauis penitentiae**

Psal. Omnia quae
Differet enim malum in
creator: et curam suam
agens creatura agit
labore sicut est homo
malitia. Aut cum motu
est sola terra luminata
operatur sine labore
mora. Quia suo iure
iste conuictio dicitur. **Ser**
uato et sanabitur per
sola voluntate operatur
tunc dicitur. **Dominus**
me mundabit. **Nos**
mur. quia uerba sine
timem. Cum tamen
tem. **Quis** non timet
gendum. **Nec** ad huc
existens. **Ique** omnia
cogitans. **Opera** uita
Ad huc **uoluntate**
da et aperta sunt oculi
tem gemitum conuenit
na. **secundo.** **In** diuina
tis est. **patente** et
tis conuenit. **Ignos**
am benignitas dei ad
te adducit. **Iste** autem
ualte mentis expansione
diuinae potentie habuit
a uerba sine sapientia
amore. **uerba** sine humilitate
benignitatis habuit
a honore.

Sequitur alia dominica

mutantur in angelos. Angeli enim
ex natura habent excellentem pu-
ritatem. Ex officio deo assistere et
nobis ministrare. Ergo et serui dei
in nauis penitentiae ingressi ad simi-
litudinem angelorum puritatem
mentis et corporis seruant. habē-
tes per gratiam quod angeli ha-
bent per naturam. Insuper deo assi-
stunt per ascensum contemplatio-
nis: et proximo ministrant conde-
scendendo eis per sobrietatem di-
cretionis. secunde Corinth. quinto
Sine mente excedimus deo: siue
sobrii sumus vobis. Secundo post
penitentiam assumptam sequitur
sepe magna temptatio. Et hoc no-
tatur cum dicitur. Et ecce motus
magnus factus est in mari. Eccle-
sia. secundo. Fili accedens ad ser-
uitutem dei sta in iustitia et timore
et prepara animam tuam ad tem-
ptationem. Commotio autem in
mari triplici ratione accidere con-
suevit. Aliquando a causa superi-
ori. hoc est a stellis et maxime ec-
raticis secundum Augustinum in libro
de vita beata. Ista etiam causa in-
nuitur in epistola Iude secundo.
Insidius feri maris. despumantes
suas confusiones: sydeā errantia
quibus procella tenebrarum con-
seruata est in eternum. Aliquan-
do accidit a causa inferiori. hoc est
ab ipso fundo maris quando mi-
nis feruet et bullit. Ista tria tan-
gunt Job quadragessimoprimo

vbi dicitur de leuiathan quod ferue-
scere faciet quasi olla; profundum
maris: et olet quasi cum vigenta
bulliunt. Aliquando a causa me-
dia. id est a vento ab aere veniente
et undas maris continente. Ista
causa tangitur Daniel septimo.
Videbam in visione noctis et ecce
quatuor venti pugnabant in ma-
ri magno. Turbatio igitur et tem-
ptatio in seruis dei aliquando ac-
cidit a causa superiori. id est a deo
permittente ad ipsorum humili-
ationem et gratie conseruationem
sicut accidit paulo qui dixit secun-
de ad Corinth. decimotercio. Ne ma-
gnitudo reuelationum extollat me
et cetera. Aliquando a causa infe-
riori id est a tyranno aliquo perse-
quente. Vnde dicitur Mathei deci-
motercio. Ex illis occidetis et ceci-
figeris et persequimini de ciuitate
in ciuitatem. Aliquando ex causa
media. id est a demone seuiente qui
in aere caliginoso moratur. sicut
patet in Job secundo. Egressus est
sathan a facie domini et percussit
Job lacer pessimo. Ista sunt illa
tria de quibus dicitur Mathei sep-
timo. Descendit pluuia et uenerunt
flumina et flauerunt venti. Per plu-
uiam que de celo descendit intelli-
gitur aduersitas a deo missa. Per
flumen quod per terram fluit intelli-
gitur persecutio a tyranno terre
non inflata. Per ventum qui ab aere
venit intelligitur temptatio ab ip-
so dyabolo destimata. Ista autem

turbatio maris tam seua fuit vt nauicula pene operiretur fluctibus. Vnde Remigius in omelias dñs procellis turbationum et temptationum solent concuti. fides. spes et caritas. quas procellas sic de? insurgere permittit vt pene splendor fidei obtenebrescat spei celsitudo contabescat et flamma caritatis refrigeret. **Tercio** in ipsa temptatione et tribulatione fit sepe dñi auxilij subtrahio. Quod notatur cum dicitur. **Ipse vero dormiebat** vbi notatur qd deus semper alicubi dormit et vigilat. Aliquando alicubi dormit aliquando vigilat. In inferno autem semper dormit quia damnatos perpetue obliuioni tradidit. Vnde Job vice primo quarto. **Obluiscatur eius misericordia** et cetera. In celo semper vigilat quia semper sanctos suos custodit et coronat. Vnde Daniel decimo tertio. **Ece vigilat sanctus**. In presenti autem seculo quando qd vigilat seruos suos a tribulationibus et temptationibus custodiendo. Ideo etiam dicit Propheta. **Ece non dormitabit neq; dormiet qui custodit israhel.** Quandoq; autem dormit ipsos tribulationibus et temptari permittendo. Ideo dicit Propheta. **Exurge quare obdormis domine.** **Quarto** in ipsa temptatione et diuini auxilij subtractione debet fieri clamorosa oratio: quod notatur per hoc qd dicitur qd accesserunt et suscita

uerunt eum dicentes. Domine salua nos perimus. Scdm autem Crisostomum dominus noster ihesus Christus fecit in mari magnam turbationem vt magna turbatio magnam discipulis incuteret timorem. et magnus timor induceret eos ad clamorosa orationem. Et clamorosa oratio induceret dominum nostrum ihesum christum ad magni miraculi operationem et magnum miraculum induceret homines ad fidem et admirationem. Est igitur dominus noster ihesus christus tempore tribulationis clamorosis orationibus excitandus. Vnde beatus Augustinus. **Excita dominum nostrum ihesum christum in corde tuo vigilet fides tua. tranquilletur conscientia tua et liberabit manus tua.** Vnde beatus Hieronimus. **Premuntur iusti in ecclesia vt pressi clamant. clamantes exaudiantur. exauditi glorificent deum.** **Iste autem clamor non tantum debet fieri voce.** Juxta illud Psalmiste. **Voce mea ad dominum clamaui.** Non tantum corde. **Psalmista. Clamaui in toto corde meo exaudi me domine sed etiam opere vt insistatur ieiunijs et orationibus et elemosinis et macerationibus corporis.** **Item tertio. Domine et iumenta et pecora non gustent quod quod sed clamet ad deum in fortitudine.** **Quinto** post clamorosa orationem sequitur diuina miseratio quod notatur cum

dicitur. Tunc surgens impetavit
vento a mari: et facta est tranqui-
litas magna. Ipsa enim tribula-
tio est sicut quedam tempestas:
que mentem conturbat. Est sicut
quedam pluuia: que lacrimas ge-
nerat. Et sicut quoddam nubilu-
m quod mentem obscurat. Sed chri-
stus nostris clamoribus excitatus
omnem expellit tempestatem: et suc-
cedit mira tranquillitas. Expellit
nimiam pluuiam lacrimarum: et
remanet iocunditas. De his du-
obus dicit **Thob. quarto.** Post
tempestatem tranquillum facis:
et post lacrimacionem et fletum ex-
ultationem infundis. Expellit om-
ne nubilu: et emanet serenitas
Mathei. decimosexto. Facto vespere
dicit Serenum est. rubicundum
enim est celum. Per vespere p[ro]p[ri]is
vite. Per mane autem inchoatio
vite eterne figuratur. In vespere
igitur presentis vite in sanctis vi-
ris est celum rubicundum. id est
cor multis tribulationibus lace-
ratum. Sed in mane habent eter-
ne vite serenum id est cor iocundi-
tatibus exhilaratum. **Sexto**
de tante mentis tranquillitate cau-
sa est magna admiratio. quod no-
tatur per hoc quod dicitur Porro
homines illi mirati sunt. Admiratur
enim homo de tanta facilitate. **Ec-
clesiasti. quadragessimotercio.** In
sermone eius sibilavit ventus. **Psal-**
Tu dominaris potestati maris et
cetera. Admiratur de pristina tan-

ta amantudine et subsequuta tanta
dulcedine. **Ps.** Sed in multitudine
dolorum meorum in corde meo
consolationes tue letificauerunt
animam meam. Admiratur de p[ro]-
funda difficultate et subsequuta faci-
litate. **Bernardus in sermonibus.**
Turbatur aliquis vehementer si-
ue corporali quouis incommodo
vel turbatione aliqua seculari seu
accidia spiritus et cum quadam de-
fectione languescens. Jam temp-
tari incipit supra quod valeat sustine-
re. Arbitror sane velut quibusdam
manibus huiusmodi homines in-
terdum ab angelis supportari. ut
quodammodo non sentientes tra-
seant: que tanto tempore formida-
bant. ut parum postmodum mi-
rentur tam super posteriore facili-
tate quam super priore difficultate.

Sequitur sermo secundus eiusdem

Ascendite ihesu in nauem
iam secuti sunt eum disci-
puli eius et cetera. Olim
fecerat deus nauem innocencie
qua posuit adam ut cum illa ad
celestem patriam tenderet. Sed il-
la nauis naufragium percutit. cum
ipse adam peccauit. Deinde se-
cit naue: synagoge quam tantum
terrenis mercibus oneravit. et a
iudeis tantum terrena promisit.
Sed ista nauis naufragium per-
tulit quando gubernatorem eius
scilicet christum iudeus occidit.

Ideo fecit tertiam nauem scilicet ecclesiam que quemadmodum nauis in principio arcta fuit: qua paucos habuit credentes. In fine autem scilicet in tempore antichristi erit angusta quia tunc pauciores erunt fideles. In medio autem lata quia modo fides est multum dilatata. De ista autem naui ecclesie sic dicit Crisostomus super Matheum Nauigat ecclesia instructa fidei gubernaculo felici cursu per huius seculi mare habens deum gubernatorem. angelos remiges. portans choros omnium sanctorum: erecta in medio ipsa salutari arbore crucis. In qua euangelice fidei vela suspendens. flate spiritus sancti ad portum paradisi ad securitate quietis eterne adducitur. Vbi Crisostomus describit nauem ecclesie quantum ad octo primo quantum ad mare quod habet transire Cum dicit quod nauis per huius seculi mare. Mundus enim iste mare periculosum dicitur quia in eo multi naufragium patiuntur. In mari sicilicet ubi est scylla et caribdis vix de decem nauibus euadit vna. In isto autem mari vix de decem animabus liberatur vna. Unde dicit beatus Augustinus. Amas mundum: et absorbet te. Amatores enim suos vorare nouit: non portare. Ideo rogat propheta dicens. Non me demergat tempestas aque: neque absorbeat me profundum a cetera. Tria ro-

gat Psalmista scilicet quod non demergatur. aut quod non absorbeat: aut quod non includatur. Illi demerguntur in aquam tempestuosam qui cadunt in mortalem culpam sed tamen adhuc possunt liberari. Illi absorbentur in profundum qui per longam consuetudinem sunt profundati in peccato. Et isti aliquando ex maxima dei misericordia liberantur. Unde dicitur in psalmo. Dixit dominus ex bassan conuertam: conuertam in profundum maris. Sed tunc puteus os suum virget et claudit: quando profunditas peccatorum animarum in desperationem dicit. Unde dicit beatus Augustinus. huic verbo alludens. Non virget super te puteus os suum. Secundo describit nauem ecclesie quantum ad gubernatorem Cum dicit. Habens gubernatorem. Ideo non potest naufragium sustinere. Non enim tanta est tempestas quam pater misericordiarum non habet in manu: prohibens eam cum viderit expedire. Unde dicitur Job tricesimo octauo. Quis conclusit hostibus mare quando erumperebat quasi de vulua procedens. Unde dicit beatus Bernardus. Quantumcumque seuiat tribulatio non putes te esse derelictum: sed memineris esse scripturam. Cum ipso sum in tribulatione. Unde etiam dicitur Isaie secundo. Cum per aquas transieris. tecum ero etiam.

demigunt

absorbent

Includunt

Sequitur sermo

Hanc nauem dicitur
 lam seculi
 pulchritudo
 fuerat deus nauem
 qua posuit ad mare
 celestem partem
 la nauis naufragium
 do ipse adam perierat
 cit nauis synagoga
 terrenis mercibus
 iudeis tantum
 Sed ista nauis nauis
 culit quando gubernat
 saluet christum

ade in scylla q' vult vnde caribdi

Aliquando tamen iste nauta per
 mittit istā nauem temptacōnum
 fluctib⁹ operiri ne homo securū se
 credat: sed semp de se timeat ⁊ spē
 suam in deo ponat Bernardus in
 suis sermōib⁹. Nusq̄ est securi
 tas fratres nec in celo nec in para
 diso: multo min⁹ in hoc mūdo. In
 celo angelis cecidit de presētia di
 uinitatis. adaz in paradiso de lo
 co voluptatis. iudas in mūdo de
 scola saluatoris. Discipuli etiam
 fuerunt in periculo in presētia sal
 uatoris. Potest etiam dici q̄ ista
 nauis ecclesie habet quatuor gu
 bernatores scilicet quatuor virtu
 tes cardinales. Naz prudentia eā
 regit ab anteriori quasi proza. qz
 eius est cauere a piculis v̄turis.
 Iustitia a postiori quasi a puppi
 quia eius est satisfacere de p̄tis
 p̄teritis. Vnde ⁊ anime que ali
 quādo iungūtur in nauē audiū
 tur ⁊ iudicantur in puppi. Tempe
 rantia a dextris ne nimis resolu
 tur vel securaz se reddat in prospe
 ris. Fortitudo a sinistris ne fran
 gatur vel succumbat in aduersis
 Tertio describit eam quantuz
 ad remiges qui habent eaz dedu
 cere. dicens angelos remiges. Re
 migant autem angeli ⁊ ecclesiaz
 deducunt cum tribus ordinibus
 remōrum scilicet cum purgatiua
 illuminatiua. ⁊ perfectiua. Nam
 scdm dyonisiū āgeli habēt nos
 purgare. illūmāre ⁊ perficere. Tūc
 igitur angeli nauem ecclesie cum

hīs tribus ordinibus ⁊ mox ver
 sus portū paradisi trahunt quā
 do alios purgant a culpa. alios
 illuminant in fide vera. alios pec
 fitiūt in operacōne sollicita. Ista
 tria notantur Actū. xij. in libera
 tione petri dicitur enim ibi q̄ an
 gelus domini ibi astitit: ⁊ lumen
 refulsit in habitaculo carceris: ⁊
 catenas fregit ⁊ ipsum excitauit
 dicens. Surge velociter. Tunc an
 gelus habitaculuz illuminat: qm̄
 cor nostrum per veram fidem irra
 diat. Tunc catenā frangit quā
 do nexus peccatorū dissoluit. Tūc
 velociter excitat: quando ad bene
 operandum sollicitat. Quarto
 describit nauem ecclesie quantuz
 ad onus quod habet ferre eaz di
 cit. Portans choros omnium sā
 ctorum qui a nauē ecclesie portan
 tur in tribus gradibus ⁊ statib⁹
 distinguuntur scilicet virginali.
 viduali. ⁊ matrimoniali. Quire
 ro non est in aliquo istorum sta
 tuum: nō est in nauē ecclesie quā
 tum ad merituz sed extra. Et ideo
 etiam subiungitur. Isti tres cho
 ri ⁊ status saluandorum signan
 tur per illos qui in ista nauicula
 continebantur. Ibi enim erat do
 min⁹ noster ihesus christus. ibi
 enim erant discipuli eius ⁊ etiaz
 homines admirantes. Per domi
 minum nostrum ihesum christū
 intelliguntur illi qui habēt virgi
 nalem innocentia. p̄ discipulos il
 li qui seruant continentia. p̄ ceteros

prudentia

Iustitia

Temperantia

fortitudo

3

pp̄t
 Angeli Illuminant
 Perficiunt

hijus tabus obibit
 sus potu paradii
 do alios purgant a
 illum in ant in fide
 fuit in operacione
 etia notantur. Ad
 tione peti dicitur
 gelus domini ibi
 refultit in habita
 ceteras frage ip
 dicens. Surge velo
 gelus habitaculu
 to: no tam peccat
 diat. Tunc cetera
 to nex peccat
 velo iter certat
 operandum sol
 describit naue
 d onus quod
 it. Portans et
 hocum qui a na
 in tribus gradib
 istinguantur sal
 iduali. a matrimo
 non est in aliquo
 um: no est in na
 am ad mentu sed
 iam subiungit
 a status sabua
 re per illos qui
 nantebantur. Ibi
 in? no ter ihesu
 tim erant discip
 omnes admiran
 tum nostrum
 elliguntur illi qui
 lem inno centia
 qui seruant a

homines illi qui seruāt matrimo
 nialem munditia; Isti autem vi
 ri sunt de quib⁹ dicitur Ezech. q̄
 to. Si fuerint tres viri isti i medio
 eorum sci licet Noe. iob a daniel
 ipsi in iustitia sua liberabunt ani
 mas suas. Per noe qui rexit ar
 cham cum vxore intelliguntur il
 li viri coniugati qui suam regunt
 familiā Per iob em̄ significatur
 penitentes qui seruant continēti
 am. Per daniellem intelliguntur
 illi qui virginalē seruant pudī
 ciciam. Quinto describit eccle
 siam quantum ad arborem que
 in nauī erigitur dicens. Erecta in
 medio. In medio autem salutarī
 arbore crucis. De ista enim arbo
 re dicitur Ezechiel vicesimo septi
 mo. Attulerūt cedrum de libano
 vt facerent sibi in malum. Sunt
 autem duo genera cedrorum. sci
 licet cede⁹ qui nascitur in libano
 que est valde alta. a odorifera a si
 gnat crucem que a deo fuit alta
 q̄ eius virtus in celum ascendit
 Adeo odorifera q̄ patrem omni
 potentem reconciliauit. Est a alia
 cedrus que dicitur maritima que
 poma producit. triplicem haben
 tia substantiam: quarum prima
 est calida. media temperata. vl
 tima frigida. Ista autem cedrus
 maritima est crux sancta que pro
 tulit pomum. id est christum in q̄
 fuit triplex substantia scilicet di
 uinitas. caro. a anima. Prima sci
 licet diuinitas fuit valde calida.

quia omnium vitiorum fuit con
 sum ptua a omnium cordium in
 flāmatiua. Ad Hebreo. duodeci
 mo. deus noster ignis cōsumēs
 est Media scilicet anima fuit tem
 perata quia omnes virtutes in ea
 suū tinent medium: nec vnq̄ ali
 qua ad suum declinat extremum
 Vltima scilicet caro fuit valde fri
 gida quia ab omni cōcupiscētia
 penitus aliena. Sexto describi
 tur quantum ad velum quod in
 ea suspenditur cum dicitur. Euan
 gelice fidei vela suspendentes. Ve
 lum igitur in hac arbore suspensū
 est ipsa doctrina euāgelica. Sed
 quia vela regalia consueuerunt
 esse diuersorum colorum. ideo q̄
 tuor euangeliste velum istud tex
 uerunt a etiam diuersos colores
 apposuerūt. Matheus enim agit
 de christi incarnacōne que facta
 est de infinita dei caritate Jeremie
 quinquagesimo quinto. In carita
 te perpetua dilexi te a cetera. a idō
 matheus ibi apposuit colorem ru
 leum. quia per colorem rubeuz ig
 nita caritas designatur. Lucas au
 tem apertius agit de christi passi
 onē in qua domin⁹ noster ihesus
 christ⁹ totus fuit demigrat⁹. Apo
 calipsis quinto Sol factus est ni
 ger tanq̄ saccus cilicinus. Et iō
 beatus lucas apposuit ibi colorem
 nigrum. Beatus autem marcus
 apertius agit de resurrectione dñi
 nostri ihu xpi. Vnde a angelus
 qui eius resurrectōnem nuntiare

*Matheus apposuit
 i velo rubeū. coloz.*

Lucas coloz nigr⁹

*Marcus coloz
 candid⁹*

*Johes aureū
colore*

venit in candida veste apparuit.
Et ideo in eius colorem candidum
apposuit Johannes apertus agit
de christi divinitate que est aurea.
Juxta illud Cant. quinto. Caput
eius aurum optimū. Caput autem
Christi deus est: ut habetur pri.
Corint. sexto. Ideo apposuit ibi co
lorem aureum. Septimo describit
eam quantum ad ventū quo im
pellitur cum flante spiritu sancto
Psal. Spiritus tuus bonus dedu
cet me in terram rectam cetera de
istō vento spiritus dicitur. iij. Reg.
xix. Ecce deus transiens a spiritus
grandis a fortis subvertens mō
tes a petras. Non in spiritu domi
ni a post spiritū commotio. Non in
commotione domini. a post commo
tionem ignis. Non in igne dñs: et
post ignē sibilus aure tenuis: a
ibi dñs. Est enim quidā spiritus ma
lus qui preest supbie. Lucifer Et
iste est de quo dicitur. Spiritus grā
dis a fortis. Alius est qui preest
avaritie. s. māmona Et iste est de
quo subditur Et post spm. s. commo
tio. s. terrenorū. Et alius qui preest
carnali concupiscentie. s. asinodē
Et iste est de quo dicitur. Et post commo
tionē. s. ignis concupiscentie dyabo
li autē primo mentē occupat per
supbiā. Deinde illaqueat per super
biam a avaritiā. tandē ipsā inflā
mat per malam concupiscentiā. Ha
bet igitur naues suas. Una est na
vis supbiā que ducit a lucifero.
Alia avarorū que ducit a mam

mona. Tertia luxuriosorū que du
citur ab asinodē. In nulla istarū
est deus: sed habet nauē humiliorū
pauperū a mūdiorū que ducit a spi
ritu sancto quod est sibilus aure tenu
is. Ipse enim delectat cum sit sibilus
a refrigerat cum sit aura: a tran
quillat cum sit tenuis. Octavo
describit quantum ad portū para
disi ad quem ducit cum dicitur
Ad portū paradisi a securitatē que
tis eterne ducit. In portu nauis
sunt securi a ventis a piratis: sicut
queti a laboribus pristinis. sicut opu
lenti ex mercibus deputatis. Vni
portus a portatis mercibus nomē
accepit. Sed illi qui sunt in portu
celestis patrie sunt securi a temptati
onibus hostis: quieti a laboribus
pristinis a opulenti ex mercibus
bonis. Psal. xxxij. Sedebit popu
lus meus in plenitudine pacis Ecce
quod quieti in tabernaculis fiducia.
Ecce quod securi. Et in requie opulen
ti. Ecce quod opulenti.

Sequitur sermo tertius eiusdem.

Ascendente ihesu in nauē
culam. secuti sunt eū disci
puli eius a cetera. Secūm
autem beatus dyonysium super
Mattheum. Quotiens cum domi
num nostrum ihesum christum tur
ba premebat ipse tamen refugia
habebat. scilicet desertum. montes
a etiam nauem. De isto autem re
fugio deserti dicit Matthei sexto.

Venit iherosolimam in desertum a te
 quiescite pusillanimes pusillue
 a cetera. Erant enim qui remebant
 a redibat multi. nec spatium habe
 bant m aduocandi. De efugio mo
 tis dicitur Math. v. Videns ihesus
 turbas ascendit in montem. De efu
 gio nauis dicitur Luce qnto. Cuz
 irruerent ad ihesum. Sequitur. Ascen
 dens ihesus in nauem vniam que
 erat symonis a cetera Quotiens
 cum igitur opprimimur a tumul
 tib9 cogitationum vel temptatio
 num vel sollicitudinum delinamus efu
 gere ad desertum penitentie. quia
 ibi inueniem9 quietem a refectio
 nem. Johan. quinto. In mundo
 pressuram habebitis: in me aut
 pace9. Math. decimo octavo. Veni
 te ad me omnes qui laboratis et
 onerati estis: a ego reficiam vos.
 Ad montem habitacionis eterne
 a superne. De quo monte dicitur
 in psalmo. Domine quis habita
 bit in tabernaculo tuo a cetera. Ad istum
 enim montem delinamus desiderio a co
 uersatione ascendere. Ad Phil.
 tertio. Nostra conuersaco in celis
 est. Ad nauem crucis dominice. de
 qua mystice dicitur vt habetur B.
 Ascendente ihesu in nauiculam a
 crucem suam p quam mare presen
 tis seculi transtulit discipuli a fide
 les eum sequi debent. iuxta illud
 Math. xvi. Si quis vult post me
 venire abneget semetipsum a tol
 lat crucem suam a sequatur me.
 De ista autem nauicula crucis qui

q sunt videnda. Primo que fue
 rit eius causa. Secundo que fue
 rit eius arbor. Tertio quid fuerit
 eius velum. Quarto quis fuerit
 eius mercator. Et quinto que fue
 rit eius merces. Circa primuz
 notanduz est q quadruplex est
 eius causa scilicet efficiens. mate
 rialis. formalis a finalis. Efficiens
 causa fuit ipa beata trinitas scilicet
 pater qui ibi posuit suam po
 tentiam in quantum per baculum
 crucis hostem potetem percussit.
 Isaie tertio. A voce domini pau
 bit assur virga percussus. Vnde
 Numeri dicitur. Exurget virga de
 israhel: a percutiet omnes duces
 moaba a cetera. Filius ibi posuit
 suam sapientiam in quantum dy
 aboli astuciam per crucem sup cru
 cis muscipulam decipit. Vn Au
 gustinus. Venit redemptor a vi
 ctus est deceptor. Sed quid fecit
 redemptor captiuatori nostro.
 Tetendit muscipulam scilicet cru
 cem suam a posuit in ea escam sci
 licet sanguinem suum. Ille autem
 voluit recipere sanguinem non de
 bitoris. propter quod excessit a de
 bitoribus. Vnde dicit beatus Au
 gustinus. Quia dyabolus immi
 sic manum suam in istum scilicet
 dominum in quo nihil iuris habe
 bat. iustum fuit vt amitteret il
 los in quibus videbatur alicuius
 iuris habere a cetera. Spiritus san
 ctus ibi posuit suam misericordiam
 Ad Thitu tertio. No ex operib9

mona Tertia hunc
 cicut ab aliis no
 est de? sed habet
 pauper a mduca
 riuatitio q est f
 is. Iste enim dicit
 a refi gerat cum
 quallat cum sic
 de scabit quanni
 disti ad quem d
 Ad pnti parabi
 tis et me ducit
 sunt secuti a ven
 qen a laborib9
 lenti ex meribus
 potius a potius
 accepit. Sed illi
 celestis patre sic
 omib9 hostis. qu
 pntis a opulenti
 bonis. Vnde
 meus in plebe
 qui in tabernaculo
 ecce q securi. Et
 ecce q opulenti.
 de qua n: sermo
 H Scandens iherosolimam. secuti sunt
 puli eius carnes
 uenit beatus in dyabolum
 aeterni. Quotiens
 am nost. cum istum
 a p remebat ipse
 ateb at. scilicet
 etiam nauem. De
 glo dicitur dicit

institit que fecim⁹ nos sed fm su
am misericordiā saluos nos fecit
Causa materialis fuit. qz dicitur
qz quatuor differentijs lignoz
cōpaginata fuit. Pes em̄ siue trū
cus qui in terra figebatur fuit de
cedro. Stipes qui in altum figeba
tur fuit de cipresso. Bra chiū siue
lignū transversale fuit de palma.
Tabula supposita fuit de oliua.
Per ista quatuor significat qua
druplex crucis efficacit. Prima ē
quia malas cogitationes fugat:
quod signatur per cedrū cui⁹ odor
fugat serpentes. Secunda est qā
in tribulacōne constantiā pstat
qz signatur p cipressum que nul
li⁹ venti impulsu comā amittit.
Tertia ē quia ab hoste triūphat
qz signatur p palmā; qua victo
res coronabantur. Quarta est qz
amaritudinē penitentie tempēt:
qz signatur per oliuam; cuius li
quor dolores vulnērum dulcorat
In hīs quatuor casib⁹ consuevi
m⁹ nos crucis signaculo munire
vel cum aliqua mala cogitatio se
ingerit; vel aliquod periculū se su
bito immergit. vel cum aliquod
fantasma dyabolicū sensibus no
stris se obijcit. vel cū aliquis do
lor nos arripit. Causa formal qz
ad instar nauis in principio fuit
angusta. i. medio lata. i. fine stri
cta Sic crux christi fuit in princi
pio angusta scilicet vt caput ibi
locum non haberet vt sustentaret
Sic fuit lata i medio vt brachia

in longum extenderentur. sic fuit
arta in fine vt pes super pedem iū
geretur. Causa finalis vt genus
humanum per mare huius seculi
securē transiret. Iste enim mun
dus est mare: vallis a fluius.
Ideo dominus noster ihesus chri
stus parauit nobis crucē tanq̄
nauiculā; scalam; baculū a pon
tem. Quia enim mundus est ma
re in quo multi periclitantur. Ideo
dedit nobis crucē tanq̄ nauicu
lam vt securi per eam transeam⁹
vt saluari possimus. Sapien. de
cimotertio. Exiguo ligno credūt
homines animas suas a transē
tes mare per eadem liberati sunt.
Quia ē vallis. dedit nobis crucē
tanq̄ scalam vt de valle miserie pos
simus ascendere ad montem ha
bitationis eterne. Ista etiam est
scala de qua dicitur Genes. vici
mos. vbi dicitur qz vidit ia
cob scalam; et caumen eius tan
geas celum. Quia est fluius. de
dit enim dominus noster ihesus
christus nobis crucē tanq̄ ba
culum quo securē transuadere pos
simus. Vnde dicitur Genes. vi
cesimos. In baculo isto trā
siui iordanem istum. Dedit etia
nobis domin⁹ noster ihesus chri
stus crucē tanq̄ pontem; quē
tuti fluium huius mundi tran
sire possimus. Vñ dicitur ad He
breo. decimo. Christus assistēs pō
tifer futurorū bonorū. fuit em̄ pō
tifer. i. dest. pontem faciēs in quo

ponte ipsa *crux* pro trale supposita fuerit. Caro autē xpi pro tabula apposta et clavis firmata. Secundo videndū est que fuit arbor in ista nauicula. Arbor quidē fuit christus. Sicut enim in nauī arbor stat erecta: sic in cruce caro christi stetit erecta de ista enim arbore dicitur Ezech. xxvij. Cedru de libano tulerunt ut facerent sibi malū. Assimulatur enim christus cedro nō tantū propter sublimitatē sui sed etiā propter fructus qualitatē. Prima enim cedri in aliqua sui parte sunt dulcia et in aliqua acetosa: et in aliqua dulcia et acetosa simul. Sic in christo signatur tres substantie. Eius enim diuinitas fuit dulcissima. ei⁹ caro fuit amaritudine plena. *2^a* p. A plāta pedis vsq; ad verticem nō est in eo sanitas. Ei⁹ etiam anima fuit dolore plena in quantū natuē sue elicta patiebat. Et fuit dulcedo plena: in quā tum diuinitate fruebatur. Psal. Cōscidisti sacrum meū. Ecce amaritudo. Et circumdediti me leticia. Ecce dulcedo. Tertio videndum est quid fuerit velū christi enim qui fuit arbor: fuit et velū. De isto velo dicitur Ezech. xxvij. Bissus varia et egipto contexta est tibi in velū. Istud igitur velū dicitur fuisse varium: quia contextum est de colore albo: et rubeo et aureo. Color albus est eius caro mundissima. Color rubeus est eius anima caritate feruentissima. Color aureus

us ē eius diuinitas pretiosissima. Cantico. quinto. Dilectus meus cādidus et rubicundus: electus ex milibus. Candidus propter carnis puritatem: rubicundus propter anime caritate: electus ex milibus propter diuinam maiestatem. Quarto videndum est quō in ista nauī fuit mercator. De quo dicitur Proverbiorū ultimo. Facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suum. In ista enim nauī portauit panem suum. id est seipsum qui dicit Johānis quinto. Ego sum panis viu⁹ qui de celo descendi: et portauit de longe. Istud de longe dicit distantiam locorum: quia a celo in terrā. Vel dicit distantiam naturarū: quia iste panis constat ex natura diuina et humana que in infinitum distant. Vel dicit distantiam meritōrum: quia nulla nostra merita meruerunt ut deus omnipotens ad nos veniret et homo fieret. De isto pane dicit Jeremie. secundo. Mittam lignū in panē eius. id est cruce mittere in carnem eius. Quinto videndum est que sint merces: quas iste mercator portauit. De quibus mercibus dicit beatus Augustinus super illud Ad hebre. ij. Literaēt eos qui in timore mortis erāt. In isto seculo maligno: quid abundat nisi nasci. laborare et etiā mori. Nec sūt enim merces regionis nostre et ad tales merces etiam

mercator iste descendit. Et q̄ om-
nis mercator dat et accipit. Dat
q̄d habet. accipit q̄d non habet.
Christ⁹ enim in ista mercaturā de-
dit et accepit. Accepit a nobis q̄d
h̄ abundat. s. nasci laborare et mo-
ri. Dedit renasci resurgere. i. c̄nū
vivere. Ex h̄is patet q̄ christ⁹ a
nob accepit tres merces. s. nasci
laborare et mori. De prima merce
dicitur psal. ix. De secunda ps̄.
Ego sum pauper et in laboribus a-
iuenture mea. De tertia dicitur
Phil. iij. Fact⁹ est obediēs vsq̄
ad mortē: mortē autē trucidis. No-
bis autem dedit suas merces. s. re-
nasci. resurgere. et in eternū vive-
re. De prima Job. pri. Dedit eis
potestatem filios dei fieri. Eius dē
iij. Nisi quis renatus fuerit ex aq̄
et sp̄s sancto. De secūda dicit Ja-
v. Ego ē suscitabo eū in nouissimo
die. De tertia Luce. xij. Nolite tie-
re pusill⁹. grex. q̄ complacuit pa-
tri vestro dare vobis regnū. ¶

¶ **D**ominica quinta fimo p̄m⁹.

Simile est regnū celorū
hominū qui seminat bo-
nū semen in agro suo.
Math. xij. **I**sta pabo-
la de semināte bonū semē et de sup-
semināte zizania; dñs p̄ semetip-
sū exposuit. Scdm̄ cui⁹ explicatio-
nē in isto euangelio plura viden-
da occurrūt. **P**rimo videndū est

in xij
p̄ dyabolū
pauperū
populū

quīs est iste seminator: qui sem-
inat. Vt q̄ filius hominis. Dyabo-
l⁹ quidē in mundo seminavit tria
semina pestifera. s. ignorantiam.
culpā et miserā. Ideo de celo venit
celestis agricola portans tria se-
mina illis. sc̄raria. s. sapientiam.
gratiā et gloriam. De quib⁹ dicitur
Job. pri. **V**idimus gloriam
eius. Ecce semē glorie. Plenū gē-
tie. Ecce semen gratie. Et veritatis
Ecce semen sapientie. **P**rimo igitur
dyabolus seminavit ignorā-
tiam et ob hoc mundus erat tene-
brofus. Ideo xp̄us portauit sapi-
entiā illuminantē. Job. p̄. Lux in
tenebris lucet ac. Roma. xij. Nox
precessit: dies autē appropinqua-
bit. **S**ecūdo dyabolus seminavit
culpam. Et ob hoc mundus erat
frigidus. Jeremie. vi. Sicut frigi-
dam cisterna aqua suā facit: sic
frigidam malitia facit animam.
Ideo christus portauit gratiam
inflamantē. Lu. xij. Ignē veni mit-
tere in terras: quid volo nisi ar-
deat. **T**ercō dyabolus seminavit
miseriam et ob hoc mundus erat
ignominiosus. **A**d tantam qui-
dem miseriam homo deuencat ut
iumentis similis erat. Ideo domi-
nus noster ihesus christus porta-
uit gloriam exaltantem. **A**deo q̄
idem hominē exaltauit q̄ qui eāt
iumentis similis: fecit eum fratrem
suum. angelorum beatorum forti-
um. regem celestem et omnibus
creaturis prelatum et principem.